

Gaute Lien

Kjønnsforskjeller i ønske om likhet og forskjeller i idealpartners Big Five personlighet og sosial dominansorientering

Bacheloroppgave i PSY2910

Veileder: Mons Bendixen

Mai 2024

Gaute Lien

Kjønnsforskjeller i ønske om likhet og forskjeller i idealpartners Big Five personlighet og sosial dominansorientering

Bacheloroppgave i PSY2910

Veileder: Mons Bendixen

Mai 2024

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap

Institutt for psykologi

Kunnskap for en bedre verden

**Kjønnsforskjeller i ønske om likhet og forskjeller i idealpartners Big Five personlighet
og sosial dominansorientering**

Bacheloroppgave i psykologi

PSY2910

Kandidat nr: 10140

Trondheim, mai 2024,

Norwegian University of Science and Technology (NTNU)

Veileder: Mons Bendixen

Forord

Prosjektet, ledet av Thomas Haarklau Kleppestø, var planlagt til å handle om personlighet, sosialdominansorientering og partnervalg. Studentbidraget innebærte primært å samle inn data i datainnsamlingsfasen ved å gå på forelesninger for å informere og invitere til studien. I snitt samlet hver student inn omkring 42 svar. I tillegg bidro studentene til å pre-teste spørreskjemaet og komme med forslag til justeringer av det endelige spørreskjemadesignet. Selv bidro jeg aktivt i alle disse fasene av arbeidet.

I forbindelse med den valgte tilnærmingen i denne oppgaven så er den basert på føringer fra prosjektledergruppen. Det ble bestemt at studentene skulle velge en av tre standardiserte problemstillinger. Valget sto mellom; «en undersøkelse av likheter og forskjeller i idealpartnerpreferanser i big five personlighet og sosial dominansorientering», «kjønnsforskjeller i ønske om likhet og forskjeller i idealpartners big five personlighet og sosial dominansorientering og «forskjeller i idealpartner preferanser blant single og pærede menn og kvinner». Jeg valgte problemstillingen om kjønnsforskjeller.

Rekoding og strukturering av data ble gjennomført i felleskap, ledet av prosjektledergruppa. Ellers ble analyser gjennomført individuelt, med tilbakemelding fra veileder. Skriveprosessen ble gjennomført hovedsakelig individuelt gjennom semesteret uten tilsyn, foruten for tilbakemelding og veiledning på det tilnærmet fullførte produktet av veileder.

Jeg ønsker å takke mine medstudenter for godt samarbeid i startfasen av prosjektet. Jeg ønsker også å takke prosjektledergruppen for å skape engasjement og eierskapsfølelse for studien i sin helhet. Min veileder fortjener også anerkjennelse for konstruktive og gode tilbakemeldinger når de trengtes som mest. Til sist vil jeg takke min familie for konstant støtte og oppmuntring gjennom hele bachelorgraden.

Sammendrag

Ved hjelp av Big Five modellen for personlighet og Sosial Dominansorientering (SDO), undersøkte denne studien ideelle partnerpreferanser blant et utvalg deltakere fra NTNU Trondheim. Vi undersøkte «assortative mating» som gjenspeiler i hvilken grad individer foretrekker partnere med lignende personlighetstrekk. Studien fokuserte på kjønnsforskjeller i disse preferansene. Data ble samlet inn fra 637 deltakere, og korrelasjonsanalyser avdekket betydelige korrelasjoner mellom deltakernes egne personlighetstrekk og deres preferanser for en ideell partner. I tillegg ble det funnet en sterk korrelasjon mellom deltakernes SDO-score og deres ideelle partners score på SDO. Mens både menn og kvinner viste en tendens til «assortative mating», ble det observert kjønnsforskjeller i de spesifikke trekkene som ble verdsatt hos en ideell partner. Menn foretrakk partnere som var noe mer lik seg selv i ekstroversjon og omgjengelighet, mens kvinner ønsket mer likhet i nevrotisisme. Funnene støtter tidligere idealpartnerstudier på personlighet og gir ny innsikt om betydning av SDO for idealpartnerpreferanser. Implikasjoner for videre forskning ble diskutert.

Kjønnsforskjeller i ønske om likhet og forskjeller i idealpartners Big Five personlighet og sosial dominansorientering

I moderne samfunn spiller personlighet og valg av partner en avgjørende rolle i dannelsen og opprettholdelsen av intime relasjoner. Mennesker er i stadig søken etter en partner som kan komplettere og berike deres egne liv, og denne prosessen er ofte formet av individuelle personlighetstrekk og preferanser. Å forstå dynamikken bak disse preferansene kan være av stor interesse innenfor psykologisk forskning. Ønsker mennesker partnere som er like eller ulike oss selv? Og foreligger det noen kjønnsforskjeller i disse preferansene.

Denne studien tar sikte på å undersøke sammenhengen mellom personlighet og partnerpreferanser, spesielt med tanke på eventuelle forskjeller mellom kjønnene. Ved å fokusere på Big Five personlighetstrekkene og sosial dominansorientering (SDO), søker vi å undersøke i hvilken grad ønsker folk som er like seg selv på disse faktorene, og potensielle forskjellen mellom kvinner og menn omkring dette. Hypotesen vår er at kvinner og menn kan ha ulike preferanser når det gjelder visse personlighetstrekk og sosiale dominansorientering. Studien vil bidra til å kaste lys over kompleksiteten i partnerpreferanser og kjønnsforskjeller i dette området, og vil ha implikasjoner for forståelsen av menneskelig atferd og relasjonsdynamikk.

Personlighet

Personlighet er en kompleks sammensetning av individuelle egenskaper som påvirker hvordan mennesker oppfører seg, tenker og føler seg i ulike situasjoner. Begrepet personlighet kan betraktes fra flere perspektiver, og det eksisterer ulike teoretiske modeller som søker å forklare og klassifisere personlighetstrekk. En av de mest anerkjente modellene innen personlighetspsykologien er Femfaktormodellen (FFM), også kjent som Big Five, som består

av fem hovedtrekk: Ekstroversjon, åpenhet, planmessighet, omgjengelighet og nevrotisisme (McCrae, 2010).

Ekstroversjon refererer til graden av sosialitet, energinivå og engasjement i sosiale situasjoner. Personer som scorer høyt på dette trekket, foretrekker ofte å være omgitt av andre mennesker og søker stimulering utenfra. Åpenhet for Erfaring reflekterer en persons nysgjerrighet, fantasi og kreativitet. Disse individene er ofte åpne for nye ideer, erfaringer og perspektiver. Planmessighet omhandler graden av organisering, målrettethet og pålitelighet. Personer med høy planmessighet er ofte strukturerte, pålitelige og ansvarsfulle. Nevrotisisme angår følelsmessig stabilitet og graden av emosjonell reaktivitet. Individer med høy nevrotisisme opplever ofte negative følelser som angst, usikkerhet og sårbarhet. Til slutt handler omgjengelighet om graden av vennlighet, medfølelse og empati. Disse personene er vanligvis omsorgsfulle, varme og samarbeidsvillige.

I tillegg til FFM, er en annen teoretisk modell som ofte brukes til å beskrive personlighetstrekk Eysenck's Hierarchical Model of Personality, utviklet av Hans Eysenck (Eysenck, 1990). Denne modellen tar utgangspunkt i tre hoveddimensjoner: Ekstroversjon, Nevrotisisme og Psykotisisme. Ekstroversjon refererer til graden av sosialitet og utadvendthet, Nevrotisisme omhandler emosjonell stabilitet versus ustabilitet, og Psykotisisme angår graden av aggressivitet, impulsivitet og kreativitet. Denne modellen utfyller Big Five-modellen ved å legge til dimensjonen av Psykotisisme, som kan gi ytterligere innsikt i individuelle forskjeller i personlighet.

En tredje modell for personlighet er VIA Classification of Character Strengths, utviklet av Christopher Peterson og Martin Seligman (Peterson & Seligman, 2004). Denne modellen identifiserer 24 karakterstyrker som er universelle og positive aspekter ved personligheten. Eksempler på slike styrker inkluderer mot, nysgjerrighet, ærlighet, kjærlighet

og takknemlighet. Denne modellen fokuserer på individets iboende kvaliteter og verdier, og hvordan disse styrkene kan bidra til personlig vekst og trivsel. Å forstå og fremme karakterstyrker kan være viktig i sammenheng med personlighetsutvikling og valg av partnere, da det kan bidra til å skape et fundament for sunne og berikende relasjoner.

Sosial dominansorientering

SDO er en teoretisk modell som tar sikte på å forklare individets holdninger og verdier knyttet til hierarkiske strukturer og maktfordeling i samfunnet (Pratto et al., 2000). SDO kan defineres som et mål på «det generelle ønsket om å etablere og opprettholde hierarkisk strukturerte mellomgruppeforhold, uavhengig av posisjonen til ens egen(e) gruppe(r) innenfor dette hierarkiet» (Sidanius et al., 2017, s. 152, egen oversettelse). Tidligere var SDO ansett som en enhetlig konstruksjon, men det er økende bevis for at SDO kan deles inn i to: dominans (SDO-D) og egalitarianisme (SDO-E) (Kleppestø, 2020; Ho et al. 2012,). SDO har blitt undersøkt i forhold til personlighetstrekk, der SDO spesielt har blitt tilknyttet personlighetstrekk som er sosialt uønskede (Ho et al., 2015), sånn som «Dark Triad traits»; machiavellianisme, narrsisme og psykopati. Noen anser SDO som en form for politisk personlighetstrekk, fordi det oppfører seg på samme måte som andre personlighetstrekk (Pratto et al., 1994). For Big five trekkene har SDO høyest sammenheng med omgjengelighet og åpenhet, der den er negativt korrelert til begge.

Individer med en høy grad av sosial dominansorientering har blitt funnet å ha en tendens til å støtte og rettferdiggjøre eksisterende hierarkier og ulikheter i samfunnet (Pratto et al., 2000). De tror på ideen om at noen grupper naturligvis skal ha makt og autoritet over andre, og de verdsetter verdier som styrke, autoritet og konformitet. Disse personene har en tendens til å være mer tilbøyelige til å opprettholde status quo og motsette seg endringer som truer etablerte sosiale strukturer (Pratto et al., 1994). På den annen side har individer med lav

sosial dominansorientering en tendens til å utfordre og motsette seg eksisterende hierarkier og sosiale ulikheter. De verdsetter verdier som likestilling, rettferdighet og individuell frihet, og de søker ofte å redusere maktubalanser og fremme sosial rettferdighet (Pratto et al. 1994).

SDO-teorien antyder at holdninger til sosial dominans kan påvirke en rekke samfunnsmessige fenomener, inkludert politiske synspunkter, intergruppe-relasjoner og holdninger til ulike sosiale grupper (Pratto et al 1994). SDO-modellen har blitt grundig studert i sosialpsykologisk forskning og har bidratt til å forstå hvordan individers holdninger og verdier påvirker deres interaksjoner og oppførsel i sosiale kontekster. Pratto et al. (2000) har blant annet vist at SDO er assosiert med en rekke sosiale atferdsmønstre, inkludert diskriminering, autoritære holdninger og støtte til ulike former for sosial ulikhet.

Partnerpreferanse

Partnervalg og partnerpreferanse spiller en avgjørende rolle i dannelse og vedlikehold av intime relasjoner. Mennesker søker ofte partnere som kompletterer og beriker deres egne liv, og denne prosessen kan være formet av individuelle preferanser og sosiale faktorer. Én teoretisk modell som er relevant for å forstå partnerpreferanse er «assortative mating». Dette konseptet innebærer at mennesker har en tendens til å bli tiltrukket av partnere som deler lignende egenskaper, interesser og verdier som dem selv (Conroy-Beam et al., 2019). «Assortative mating» kan forekomme på ulike nivåer av personlighet, inkludert Big Five-trekkene (Conroy-Beam et al., 2019). Denne tendensen med å parre seg med lignende partnere er også til stede på andre dimensjoner, som utdanning (Mare, 1991), intelligens (Bouchard & McGue, 1981) og fysisk attraksjon (Feingold, 1988). Betydning av «assortative mating» er undersøkt i flere studier, blant annet i en stor krysskulturell studie fra Conroy-Beam et al. (2019) som fant at «assortative mating» fører til utviklingen av et positivt manifold av attraktivitet, slik at en person som er attraktiv som partner langs én dimensjon, har en tendens til å være attraktiv langs alle andre dimensjoner også.

Et annet konsept for partnerpreferanse kalles «aspirational assortative preference» og omhandler hvordan folk kan ha preferanse for partnere som er «bedre» enn dem selv (Liu et al., 2018). Tidligere forskning antyder en støtte for denne preferansetypen også. Liu et al., (2018) undersøkte om folk foretrakk like eller «bedre» partnere enn dem selv i idealpartnerstudier målt på HEXACO modellen av personlighet. De fant støtte for både tendensen med å ønske likhet hos idealpartner (assortative mating) og «aspirational assortative preference».

Kjønnforskjeller i partnerpreferanser

Kjønnforskjeller i partnerpreferanse er et velkjent fenomen innenfor psykologisk forskning og spiller en betydelig rolle i dannelsen av intime relasjoner. Evolusjonære perspektiver har blitt fremmet for å forklare disse forskjellene, og de antyder at menn og kvinner kan ha utviklet ulike preferanser som et resultat av reproduktive utfordringer gjennom evolusjonær historie (Buss, 1989). Ifølge denne teorien søker menn primært etter fysisk tiltrekkende partnere, da dette kan signalisere høy fruktbarhet og gode gener, noe som er gunstig for reproduktiv suksess. På den annen side kan kvinner verdsette ressursikkerhet og sosial status hos en potensiell partner, da dette kan bidra til overlevelse og trivsel for avkommet.

Selv om ikke personlighet er et direkte mål på ressurser og status så er heller ikke personlighet helt urelatert til disse faktorene. Tidligere forskning på personlighet i form av Big Five på karrieresuksess ($N = 496$) har eksempelvis vist at ekstrovertitet var positivt relatert til lønnsnivå, forfremmelser og karrieretilfredsstillhet, og at nevrotisisme og omgjengelighet var negativt relatert til karrieretilfredsstillhet, samt at åpenhet var negativt relatert til lønnsnivå (Seibert & Kraimer, 2001). Det er naturlig å se for seg at karrieresuksess

direkte vil kunne føre med seg ressurser og trolig også status, og dermed kan en argumentere for at personlighet kan være av betydning for de evolusjonære perspektivene.

I tillegg til evolusjonære perspektiver kan kjønnsforskjeller i partnerpreferanse også påvirkes av sosiale og kulturelle faktorer. Kulturelle normer og forventninger kan forme individuelle preferanser og valg av partner på måter som går utover biologisk determinisme (Eastwick & Finkel, 2008). For eksempel kan samfunnets idealer om maskulinitet og femininitet påvirke hvilke egenskaper menn og kvinner verdsetter hos en potensiell partner. Dette kan føre til at menn og kvinner søker ulike kvaliteter i en partner, basert på samfunnets forventninger og normer.

Forståelsen av kjønnsforskjeller i partnerpreferanse er avgjørende for å få innsikt i dynamikken i intime relasjoner og hvordan disse forskjellene kan påvirke dannelse av par og tilfredshet i forholdet. Ved å undersøke disse forskjellene nærmere, kan vi få bedre forståelse av hvordan individuelle preferanser og sosiale faktorer samhandler for å forme partnerpreferanse hos både menn og kvinner. Dette kan bidra til å informere tiltak for å fremme sunne og tilfredsstillende relasjoner mellom kjønnene.

Dette studiet tar sikte på å utforske sammenhengen mellom personlighet, SDO og partnerpreferanser, med spesiell vekt på eventuelle kjønnsforskjeller i disse preferansene. Tidligere forskning har primært fokusert på sammenhengen mellom personlighet, særlig basert på femfaktormodellen, og partnervalg, mens SDO sin rolle har fått mindre oppmerksomhet. Dette studiet vil derfor være en viktig tilføyelse til litteraturen ved å utforske SDO-perspektivet og dets betydning for partnervalg. Gjennom å undersøke kjønnsforskjeller i preferansene for partners personlighet og SDO, vil studiet også bidra til å belyse potensielle ulikheter mellom menn og kvinner omkring dette komplekse fenomenet.

Resultatene fra denne studien vil ikke bare kunne styrke eller utfordre eksisterende teorier om partnerpreferanser, men også gi verdifull innsikt for å forstå dynamikken bak dannelsen av intime relasjoner. Dette vil kunne ha betydelige implikasjoner for hvordan vi forstår og styrer våre personlige relasjoner, samt hvordan samfunnet adresserer spørsmål knyttet til kjønn, personlighet og sosial dominans.

Problemstillingen i dette studiet er «Foreligger det kjønnsforskjeller i ønske om likhet og forskjeller i idealpartners Big Five Personlighet og sosial dominansorientering»

Hypotese 1: Mennesker ønsker partnere som er like seg selv i Big Five personlighet og sosial dominansorientering, og det foreligger kjønnsforskjeller i disse preferansene.

Metode

Utvalg

Deltakerne i denne studien besto av 637 voksne studenter ved NTNU Trondheim. Det har ikke blitt målt hvor mange som har blitt spurt om å delta i undersøkelsen, og det kan derfor ikke beregnes responsrate. Av studentene var 437 kvinner (69%), 191 menn (30%) og 9 ønsket ikke å oppgi eller anga annet (1%). Alderen varierte mellom 19 og 58 år ($M = 22.06$, $SD = 3.92$).

Prosedyre

Rekrutteringen ble utført ved å oppsøke de største forelesningssalene på NTNU Trondheim sine campuser. Studenter til stede på disse forelesningene ble informert om og invitert til å delta i studien ved å fylle ut et elektronisk spørreskjema om personlighet og partnerpreferanser. Deltakelse var frivillig og anonym. Som insentiv til deltakelse ble det

gjennomført en trekning av tre gavekort på 300 kroner hver til Trondheim Kino blant alle deltakerne.

Instrumenter

Spørreskjemaet besto av fem deler. Den første delen besto av informasjon om respondenten, som alder, kjønn og sivilstatus. Del to målte deltakernes personlighet og del tre målte sosial dominansorientering (SDO). Del fire målte personlighet på idealpartneren til respondenten og del fem målte sosial SDO hos idealpartner.

IPIP-NEO 60

For å måle deltakernes personlighet ble International Personality Item Pool NEO (IPIP-NEO-60) spørreskjemaet brukt. "IPIP-NEO-60" står for "International Personality Item Pool - NEO-PI-R 60-item Version" og er et spørreskjema som måler personlighetstrekkene i femfaktormodellen (Big Five). Dette instrumentet er basert på det mer omfattende NEO-PI-R (Revised NEO Personality Inventory), som er en av de mest brukte og godt validerte målene for å vurdere personlighetstrekkene. Den har blitt funnet å ha sterk kryss-kulturell validitet med minimal variabilitet (McCrae & Costa, 1996). I den nåværende studien hadde skalaene i IPIP-neo 60 god reliabilitet (Neuroticism, $a = .80$, Extraversjon, $a = .83$, Openness, $a = .66$, Agreeableness, $a = .74$, Conscientiousness, $a = .76$). Alle trekkene hadde høy a med unntak av Openness, som hadde noe lavere og lå rett under 0.7, som vanligvis anses som terskelen for høy reliabilitet i Cronbach alpha.

IPIP-NEO-60 består av 60 utsagn som respondentene vurderer seg selv på, på en skala fra "svært uenig" til "svært enig" (Goldberg et al., 2006). Eksempler på slike utsagn er «jeg blir lett stresset» eller «jeg blir lett sint». Disse utsagnene er designet for å måle de fem

hovedtrekkene i personlighet: Ekstroversjon, Åpenhet Planmessighet, Nevrotisme og omgjengelighet.

Ekstroversjon måler graden av sosialitet, energinivå og utadvendthet hos en person. Åpenhet reflekterer nysgjerrighet, fantasi og kreativitet. Planmessighet måler organisering, målrettethet og pålitelighet. Nevrotisme vurderer emosjonell stabilitet versus ustabilitet. Til slutt måler omgjengelighet graden av vennlighet, medfølelse og empati (Goldberg et al., 2006).

SDO-7(s)

SDO ble målt med SDO-7 short scale. Dette er ny versjon av SDO-instrumentet, introdusert av Ho et al. (2015). SDO-7 måler en persons holdninger og verdier knyttet til hierarkiske strukturer og maktfordeling i samfunnet. Versjonen brukt i dette studiet er kortversjonen, som består av åtte spørsmål i stedet for 16. Spørsmålene ber om respondentens syn på ulike aspekter av sosiale hierarkier, inkludert spørsmål om dominans og anti-egalitarisme. Respondentene blir bedt om å gi svar på en skala som reflekterer graden av enighet eller uenighet med påstandene, på en skala fra 1 (helt uenig) til 7 (helt enig). Et eksempel på spørsmål er; «et ideelt samfunn forutsetter at noen grupper er på toppen av samfunnet og andre er på bunnen». I denne studien var det høy reliabilitet i målingen, $a = .81$. Dette er i tråd med Ho et al. (2015) sine funn, der reliabiliteten for kortversjonen av SDO-7 i gjennomsnitt var på $a = .85$ på tvers av 6 utvalg.

Idealpartnerversjon av IPIP-NEO-60 og SDO-7(s)

For å undersøke respondentenes preferanser når det gjaldt egenskapene de ønsker i en idealpartner brukte vi en kalibrert versjon av IPIP-NEO-60 og SDO-7 short scale. Deltakerne ble bedt om å indikere i hvilken grad de foretrakk ulike egenskaper hos en potensiell partner

for personlighet og SDO. I denne delen ble «min idealpartner» lagt til i stedet for «jeg». Dermed ble utsagnene for eksempel «min idealpartner blir lett stresset» eller «min idealpartner blir lett sint» for personlighetsdelen og «min idealpartner mener at et ideelt samfunn forutsetter at noen grupper er på toppen av samfunnet og andre er på bunnen». Ellers var spørreskjemaene like skjemaene om seg selv. Det var høy reliabilitet i målingene (Neuroticism, $a = .76$, Extraversion, $a = .75$, Agreeableness, $a = .78$, Conscientiousness, $a = .75$ og SDO, $a = .81$) for alle utenom Openness ($a = .68$) som lå rett under terskelen for høy reliabilitet.

Statistiske analyser

Data ble analysert ved hjelp av IBM SPSS Statistics versjon 28. For å utforske assosiasjonene mellom egen og idealpartners personlighet og SDO for menn og kvinner ble korrelasjonsanalyser med Pearson's r utført. For å sammenlikne gjennomsnittsforskjellen på egen personlighet og SDO med idealpartnerpersonlighet og SDO for menn og kvinner ble to uavhengig t-tester utført. Signifikansnivået for alle analyser var satt til, $p = 0.05$. Kun kvinner og menn ble inkludert i analysen. Det ble ikke differensiert mellom heterofile og andre partnerpreferanser og alle ble inkludert i analysene. Undersøkelse av ikke-gyldige svar i datasettet fant ett monotont svar, som ble definert som like svar på mer enn 40 av de 60 testleddene. Denne respondenten ble kodet om og utelatt fra analysen.

Resultater

En bivariat korrelasjonsanalyse ble utført for å undersøke sammenhengen mellom egen personlighet og ønsker for idealpartner innad i gruppen kvinner (tabell 1). Det ble observert signifikante positive korrelasjoner mellom alle personlighetstrekkene og SDO og

deres respektive idealpartnerønsker for disse trekkene. Korrelasjonen var lav til moderat for Neuroticism og Neuroticism_P ($r = .26, p < .001$), moderat for Conscientiousness og Conscientiousness_P ($r = .34, p < .001$), moderat til sterk for Extraversjon og Extraversjon_P ($r = .48, p < .001$) og sterkt for Openness og Openness_P ($r = .57, p < .001$) og Agreeableness og Agreeableness_P ($r = .56, p < .001$). For SDO og SDO_P var det en sterk korrelasjon ($r = .83, < .001$).

Tabell 1

Oppsummerende tabell av bivariat Pearson korrelasjonsanalyse og deskriptiv statistikk for kvinnelige deltakere (N = 437-430)

Variabel	N	E	O	A	C	SDO	Mean	SD
N							2.9	0.55
E							3.43	0.58
O							3.36	0.47
A							4.0	0.42
C							3.72	0.46
SDO							2.68	0.92
N_P	.26**						2.04	0.39
E_P	----	.48**					3.69	0.39
O_P	----	----	.57**				3.43	0.40
A_P	----	----	----	.56**			4.23	0.38
C_P	----	----	----	----	.34**		4.13	0.35
SDO_P	----	----	----	----	----	.83**	2.89	0.95

Notat: N= Neuroticism, E = Extraversion, O = Openness, A = Agreeableness og C = Conscientiousness, P = Partner.

* $p < .05$. ** $p < .01$.

En bivariat korrelasjonsanalyse ble utført for å undersøke sammenhengen mellom egen personlighet og ønsker for idealpartner innad i gruppen menn (tabell 2). Det ble observert signifikante positive korrelasjoner mellom alle personlighetstrekkene og SDO og deres respektive idealpartnerønsker for disse trekkene. Korrelasjonen var lav for Neuroticism og Neuroticism_P ($r = .19$, $p = .011$) og moderat for Conscientiousness og Conscientiousness_P, ($r = .34$, $p < .001$). Den var sterk for Extraversion og Extraversion_P ($r = .54$, $p < .001$), Openness og Openness_P ($r = .56$, $p < .001$) og Agreeableness og Agreeableness_P ($r = .59$, $p < .001$). Den var også sterkt for SDO og SDO_P ($r = .83$, $p < .001$).

Tabell 2

Oppsummerende tabell av bivariat Pearson korrelasjonsanalyse og deskriptiv statistikk for mannlige deltakere (N= 191-185)

Variabel	N	E	O	A	C	SDO	Mean	SD
N							2.59	0.56
E							3.34	0.62
O							3.34	0.49
A							3.75	0.45
C							3.60	0.47

SDO						3.06	1.16	
N_P	.19*					2.20	0.43	
E_P	----	.54**				3.52	0.44	
O_P	----	----	.56**			3.50	0.42	
A_P	----	----	----	.59**		4.03	0.39	
C_P	----	----	----	----	.34**	4.01	0.38	
SDO_P	----	----	----	----	----	.83**	3.02	1.04

Notat: N= Neuroticism, E = Extraversion, O = Openness, A = Agreeableness og C = Conscientiousness, P = Partner.

* $p < .05$. ** $p < .01$.

Diskusjon

Resultatene viser at både menn og kvinner ønsker partnere som er like seg selv på alle fem personlighetstrekkene og SDO, men at menn ønsker partnere som er noe likere seg selv på extraversion og agreeableness, mens kvinner ønsker mer likhet på Neuroticism. Dette er i tråd med tidligere forskning som har vist at mennesker har en tendens til å søke partnere som deler lignende personlighetstrekk (Luo & Klohnen, 2005; Figueredo et al., 2006).

Denne konsistensen mellom personlighet og partnerpreferanser tyder på at «assortative mating», er relevant i vår studiepopulasjon. Tidligere forskning har imidlertid også funnet en tendens til at individer søker partnere som var noe høyere enn dem selv på conscientiousness, extraversion og agreeableness, men lavere i neuroticism enn dem selv (Figueredo et al., 2006). En nyere studie fra Liu et al. (2018) undersøkte om single ønsket partnere som var like

(assortative mating) og/eller bedre enn seg selv (aspirational assortative preference). De benyttet imidlertid HEXACO, som er et annet mål på personlighet. De gjennomførte totalt fem studier (totalt N > 900) over fire land; Kina, Danmark, Tyskland og USA. De så på både HEXACO faktorer og fasetter ved å bruke både selvrapporterte spørreskjema og «real-life data», i form av personlige profiler fra et dating-nettside. Utvalget besto også av både studenter og mer heterogene grupper. Resultatene støttet begge typer ideelle partnerpreferanser, med viktige forskjeller mellom trekkene. Spesifikt ble preferanse for likhet støttet av alle studier som omhandlet alle HEXACO-trekkene, og «aspirational assortative preference» ble støttet av alle fire selvrapporteringsstudier (men ikke studien fra datingsiden) som omhandlet alle HEXACO-trekkene unntatt Åpenhet for Erfaring. Når det gjelder forskjeller i preferanser blant HEXACO-trekkene, var preferanse for likhet særlig tydelig for Ærlighet-Ydmykhet og Åpenhet for Erfaring, moderat for Vennlighet og Samvittighetsfullhet, og mindre tydelig for Emosjonalitet og Ekstroversjon. «Aspirational assortative preference» derimot, var særlig tydelig for Emosjonalitet, Ekstroversjon og Vennlighet, moderat for Ærlighet-Ydmykhet, og inkonsekvent for Samvittighetsfullhet.

Denne studien støtter altså funnene fra Lie et al (2008) og Figuerdo (2006).

Likhetspreferansen foreligger for alle personlighetstrekkene både i vår egen studie og i Lie et al. både for kvinner og for menn. Våre funn om preferanser for likhet peker på at openness og agreeableness har sterk sammenheng mens ekstraversjon, neuroticism og conscienceness har middels sammenheng for gruppen kvinner. For menn ble det funnet en sterk sammenheng for ekstraversjon, openness og agreeableness, og en middels sammenheng for conscienceness og neuroticism. Det er verdt å merke seg at ekstraversjon hadde en korrelasjon tett på det som er å anse som sterk sammenheng for gruppen kvinner. I den grad man kan sammenlikne HEXACO-trekkene og FFM-trekkene så tyder funnene på å samsvare i noe grad, men også fravike noe. Imidlertid er det verdt å merke seg at HEXACO-modellen består av 6 hovedtrekk

mens FFM består av fem, og at til tross for betydelig overlapp og korrelasjon mellom modellene så er det betydelig forskjell i struktur (Lee og Ashton, 2004).

Våre funn indikerer også en betydelig sammenheng mellom deltakernes SDO og deres preferanser for en idealpartner. Dette er i tråd med SDO-teorien, som antyder at en persons holdninger til sosial dominans kan påvirke deres valg av partner og preferanser for egenskaper hos en partner (Pratto et al., 2000). Konkret fant vi at en sterk sammenheng mellom SDO-skåre og idealpartner-skåre på SDO. Dette var tilfellet for både menn og kvinner, og sammenhengen var lik for begge gruppene. Videre var sammenhengen langt større enn for noen av personlighetstrekkene. Da det ikke, etter vår kunnskap, foreligger noen annen studie som har undersøkt sammenhengen mellom SDO og partnerpreferanser så er dette et interessant funn.

Denne sammenhengen mellom SDO og partnerpreferanser kan kanskje delvis forklares av behovet for status og makt som er assosiert med høy SDO (Sidanius & Pratto, 1999). Individuer med en høy grad av sosial dominansorientering kan derfor være tiltrukket av partnere som symboliserer og forsterker deres egen posisjon i hierarkiet. Dette kan bidra til å opprettholde og forsterke eksisterende sosiale strukturer og ulikheter, siden høy SDO er forbundet med dette (Pratto et al. 2000).

Videre kan funnene også peke i retning av at holdninger kan være viktig i partnerpreferanse. Betydningen av holdninger, i form av politiske og religiøse holdninger, for partnerpreferanse er undersøkt i flere studier, blant annet Watson et al. (2014). De undersøkte rollen til aktiv assortering i ektefellers likhet og fant blant annet at variablene om holdninger til religion og politisk orientering viste betydelig likhet mellom par i begge prøvene i deres studie (Watson et al. 2014). Videre fant de også at likhetskoeffisientene for disse holdningene var høyere enn likhetskoeffisientene for personlighet, selv om også disse var positivt

signifikante. Dette støtter hypotesen om at holdninger kan være av betydning for partnerpreferanser, noe som er i tråd med våre funn om SDO.

Når det gjelder kjønnsforskjeller i partnerpreferanser, fant vi noen interessante mønstre i våre resultater. Mens både menn og kvinner viste en tendens til å foretrekke partnere med lignende personlighetstrekk og SDO, var det også observasjoner av forskjeller mellom kjønnene. Korrelasjonen for Neuroticism var noe høyere for kvinner enn for menn. Forskjellen er til stede, men den er ikke veldig stor. For ekstroverisjon hadde menn derimot høyere korrelasjonskoeffisient enn kvinner. Igjen var forskjellen liten, men til stede. For Openness var korrelasjonskoeffisienten rimelig lik mellom gruppene. Agreeableness hadde en noe høyere koeffisient i gruppen med menn sammenliknet med kvinner. For Conscientiousness var korrelasjonen lik for både menn og kvinner. Til sist var koeffisienten for SDO også lik for begge gruppene. Samlet sett var altså korrelasjonskoeffisienten lik eller tilnærmet lik for Openness, Conscientiousness og SDO, noe høyere for menn på Extraversion og Agreeableness og noe høyere for kvinner på Neuroticism. Dette tyder på at både menn og kvinner ønsker partnere som er like seg selv, men at menn ønsker partnere som er noe likere seg selv på ekstraversjon og agreeableness, mens kvinner ønsker mer likhet på Neuroticism.

«Assortative mating» virker altså å foreligge i vår populasjon både for menn og kvinner. Flere teorier og hypoteser har blitt fremmet for å forklare dette mønsteret. Assortativ paringsteori antyder at mennesker instinktivt søker etter partnere som deler lignende egenskaper, verdier og interesser. Det er funnet evidens for dette blant annet Watson et al. (2014). Lignende egenskaper kan kanskje bidra til å skape et mer harmonisk forhold ved å øke sjansene for langsiktig kompatibilitet og tilfredshet. Luo & Klohnen (2005) undersøkte assortative mating og ekteskapelig kvalitet hos nygifte og fant en positiv assosiasjon mellom likhet på personlighetsrelaterte områder og ekteskapelig kvalitet.

Selv om det virker å være fordeler ved «assortative mating», som økt tilfredshet og kompatibilitet i forholdet, er det også viktig å utforske potensielle ulemper. For eksempel kan det hypotetisk sett føre til homogenitet eller mangel på mangfold i samfunnet hvis alle velger partnere som ligner på seg selv. Dette kan begrense mulighetene for kulturell og genetisk variasjon, noe som kan være uheldig på lang sikt. Dette er imidlertid hypotetisk og må utforskes nærmere.

Det er viktig å merke seg at ønsket «Assortative mating» kan være et resultat av både biologiske og sosiale faktorer. Mens biologiske faktorer som genetisk kompatibilitet kan spille en rolle, påvirkes også partnerpreferanser av kulturelle normer, sosiale forventninger og individuelle erfaringer (Eastwick & Finkel, 2008).

Kjønnsforskjeller i preferanser når det gjelder «assortative mating» kan videre også til dels forklares ved evolusjonære og sosiale faktorer som påvirker partnerpreferanser hos menn og kvinner. Evolutionært sett har menn og kvinner ofte hatt ulike reproduktive utfordringer og strategier på grunn av biologiske forskjeller. For menn kan det være mer fordelaktig å velge partnere som deler deres ekstroverte og vennlige egenskaper, da disse egenskapene kan signalisere sosial dominans og ressurser, som har vært viktige for å sikre reproduksjonell suksess og avkomsoverlevelse gjennom historien (Buss, 1989). På den annen side kan kvinner ha prioritert andre egenskaper, som trygghet og stabilitet, som kan være assosiert med lavere neurotisisme. Dette kan skyldes behovet for å sikre beskyttelse og omsorg for seg selv og avkom (Buss, 1989).

Sosiale normer og forventninger kan også spille en rolle i å forme partnerpreferanser hos menn og kvinner. Tradisjonelle kjønnsroller og stereotyper kan påvirke hvordan menn og kvinner vurderer potensielle partnere. For eksempel kan samfunnets forventninger om maskulinitet oppmuntre menn til å søke etter partnere som deler stereotypiske mannlige

egenskaper, som ekstrovert atferd og dominans. På samme måte kan samfunnets forventninger om feminitet påvirke kvinnenens preferanser for partnere med lavere nivåer av neurotisisme og høyere grad av emosjonell stabilitet (Eastwick & Finkel, 2008).

I sum viser forskningen at ønsket om å velge partnere som ligner på oss selv, kan være et komplekst fenomen som involverer både biologiske og sosiale faktorer. En grundig forståelse av disse faktorene er nødvendig for å kunne drøfte og diskutere hvorfor dette mønsteret eksisterer i menneskelig atferd. Kjønnforskjeller i partnerpreferanser når det gjelder «assortative mating» kan være et resultat av både evolusjonære og sosiale påvirkninger. Mens evolusjonære faktorer kan ha formet grunnleggende preferanser, kan sosiale normer og forventninger også spille en rolle i å forme disse preferansene i moderne samfunn.

Styrker og begrensninger

En av styrkene til denne studien er at utvalget består av 637 mennesker, noe som absolutt kan sies å være et stort antall. Dette fører til mer reliable statistiske analyser og vil dermed i bedre grad representere populasjonen (Andrade, 2020). Studiet benyttet også anerkjente instrumenter med høy validitet. IPIP-NEO-60 har demonstrert høy intern konsistens samt konvergent validitet mot de anerkjente og veldokumenterte «mor-instrumentene» NEO PI-R og IPIP-300 (Maples-Keller et al., 2017). SDO-7(s) har også vist god reliabilitet både i tidligere studier (Ho et al., 2015) og i dette.

Videre var deltakelse helt frivillig og deltakelse var anonymisert. I tillegg ble informasjon gitt om hensikten med studien, den var lett å gjennomføre og den inneholdt ingen sensitiv informasjon.

Det er imidlertid viktig å merke seg noen begrensninger ved denne studien. For det første var deltakerutvalget begrenset til studenter ved NTNU Trondheim, noe som kan påvirke generaliserbarheten av funnene. Det var også stor overvekt av kvinner i utvalget, noe som kan påvirke resultatene hvis man ser på menn og kvinner samlet. I denne studien ble det primært sett på menn og kvinner hver for seg, noe som minimerer påvirkningen fra denne overvekten.

Videre ble det brukt selvrapporterte spørreskjemaer. Disse kan være utsatt for svarbias, en type bias som skjer når respondenter svarer uærlig i selvrapporтерingsskjemaer (Rosenman, 2011). Spesielt sosial ønskverdighet bias kan føre til at folk svarer på en måte som de tror er akseptert av andre (Nederhof, 1985). Disse svarene kan påvirke validiteten i funnene og føre til mindre representative data (Nederhof, 1985). Videre var svarene riktignok anonyme og ikke-følsomme, men ved gjennomføringen satt respondentene i et klasserom med studenter rundt seg. Dette kan ha påvirket graden av følt anonymitet under gjennomføring og potensielt økt sosial ønskverdighet bias. En annen faktor som kan senket graden av presisjon på svarene var at spørreskjemaet besto av mange spørsmål. Dette kan ha ført til lavere fokus og oppmerksomhet mot slutten av testen. Et sist punkt er at analysen i denne studien kun undersøkte hvert personlighetstrekk i sin helhet, i stedet for å se på de underliggende fasettene. Dette har ført til en mer bred og upresis tolkning av resultatene.

Implikasjoner for praksis og videre forskning

Samlet sett gir våre funn og diskusjon av tidligere forskning verdifull innsikt i kompleksiteten av partnerpreferanser og kjønnsforskjeller i disse preferansene. Ved å undersøke disse dynamikkene nærmere, kan vi få bedre forståelse av hvordan individuelle egenskaper og sosiale faktorer samhandler for å forme partnerpreferanse hos både menn og kvinner. Dette kan bidra til å informere tiltak for å fremme sunne og tilfredsstillende relasjoner mellom kjønnene, samt hvordan samfunnet adresserer spørsmål knyttet til kjønn,

personlighet og sosial dominans. Dette kan også omfatte tilrettelegging av støttetjenester og rådgivning for par, samt utvikling av programmer for å fremme bevissthet om mangfoldet av partnerpreferanser og behov.

Diskusjonen om partnerpreferanser og kjønnsforskjeller et komplekst og dynamisk felt som krever en integrert tilnærming. Ved å se på forskningen fra flere perspektiver og ta hensyn til både biologiske, kulturelle og individuelle faktorer, kan vi få en dypere forståelse av hva som driver menneskelig partnervalg og hvordan vi kan fremme sunne og tilfredsstillende relasjoner. Videre forskning bør undersøke om ulike aspekter og former for holdninger kan være av betydning for valg og preferanse av partnere. Dette bør undersøkes for andre former for holdninger enn SDO, samtidig som SDO også bør undersøkes nærmere i denne forbindelsen, for å se om funnene er replikerbare i andre populasjoner. Ellers bør kjønnsforskjeller for partnerpreferanser utforskes ytterligere, da det er et komplekst og mangesidig fenomen. For eksempel bør betydningen av likestilling i populasjonen undersøkes. Videre forskning bør også se nærmere på hvorvidt preferanser i idealpartnerpersonlighet har å si for faktiske valg av partner. Det bør også undersøkes nærmere om faktiske valg har konsekvenser for hvor stabile forholdene er og hvor tilfreds partene er i forholdet. Dette er til dels studert tidligere, men det bør undersøkes ytterligere, spesielt med tanke på SDO og hvilke personlighetstrekk som er gunstige og ugunstige for et forholds stabilitet.

Konklusjon

Denne studien har bidratt til å belyse viktige sammenhenger mellom personlighetstrekk, sosial dominansorientering og partnerpreferanser, samt å identifisere

kjønnsforskjeller i disse preferansene. Våre funn tyder på at både menn og kvinner ønsker partnere som er like seg selv, men at det er noen kjønnsforskjeller på hvilke trekk det ønskes mest likhet på. Videre forskning bør utforske hvordan andre faktorer kan påvirke disse preferansene, samt undersøke betydningen preferansene har for faktiske valg og stabilitet i forhold, samt undersøke mer detaljert hvordan kjønnsforskjeller manifesterer seg i ulike kulturelle og sosiale kontekster. Dette vil bidra til å utvide vår forståelse av menneskelig partnervalg og hvordan vi kan fremme sunne og tilfredsstillende relasjoner i samfunnet.

Referanseliste

Andrade C. The Limitations of Online Surveys. *Indian J Psychol Med.* 2020 Oct 13;42(6):575-576. doi: 10.1177/0253717620957496. PMID: 33354086; PMCID: PMC7735245.

Buss, D. M. (1989). Sex differences in human mate preferences: Evolutionary hypotheses tested in 37 cultures. *Behavioral and Brain Sciences*, 12(1), 1–49.

<https://doi.org/10.1017/S0140525X00023992>

Conroy-Beam, D., Roney, J. R., Lukaszewski, A. W., Buss, D. M., Asao, K., Sorokowska, A., Sorokowski, P., Aavik, T., Akello, G., Alhabahba, M. M., Alm, C., Amjad, N., Anjum, A., Atama, C. S., Duyar, D. A., Ayebare, R., Batres, C., Bendixen, M., Bensafia, A., Bertoni, A., Bizumic, B., Boussena, M., Butovskaya, M., Can, S., Cantarero, K., Carrier, A., Cetinkaya, H., Croy, I., Cueto, R. M., Czub, M., Donato, S., Dronova, D., Dural, S., Duyar, I., Ertugrul, B., Espinosa, A., Estevan, I., Esteves, C. S., Fang, L., Frackowiak, T., Garduño, J. C., González, K. U., Guemaz, F., Gyuris, P., Halamová, M., Herak, I., Horvat, M., Hromatko, I., Hui, C.-M., Iafrate, R., Jaafar, J. L., Jiang, F., Kafetsios, K., Kavčič, T., Kennair, L. E. O., Kervyn, N., Ha, T. T. K., Khilji, I. A., Köbis, N. C., Lan, H. M., Láng, A., Lennard, G. R., León, E., Lindholm, T., Linh, T. T., Lopez, G., Luot, N. V., Mailhos, A., Manesi, Z., Martinez, R., McKerchar, S. L., Meskó, N., Misra, G., Monaghan, C., Mora, E. C., Moya-Garófano, A., Musil, B., Natividade, J. C., Niemczyk, A., Nizharadze, G., Oberzaucher, E., Oleszkiewicz, A., Omar-Fauzee, M. S., Onyishi, I. E., Özener, B., Pagani, A. F., Pakalniskiene, V., Parise, M., Pazhoohi, F., Pisanski, A., Pisanski, K., Ponciano, E., Popa, C., Prokop, P., Rizwan, M., Sainz, M., Salkičević, S., Sargautyte, R., Sarmány-Schuller, I., Schmehl, S., Sharad, S., Siddiqui, R. S., Simonetti, F., Stoyanova, S. Y., Tadinac, M., Correa Varella, M. A., Vauclair, C.-M., Vega, L. D., Widarini, D. A., Yoo, G., Začková, M.,

Zupančič, M. (2019). Assortative mating and the evolution of desirability covariation. *Evolution and Human Behavior*, 40(5), 479-491.

<https://doi.org/10.1016/j.evolhumbehav.2019.06.003>

Eastwick, P. W., & Finkel, E. J. (2008). Sex differences in mate preferences revisited: Do people know what they initially desire in a romantic partner? *Journal of Personality and Social Psychology*, 94(2), 245–264. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.94.2.245>

Eysenck, H. J. (1990). Biological dimensions of personality. In L. A. Pervin (Ed.), *Handbook of personality: Theory and research* (pp. 244-276). Guilford Press.

Feingold, A. (1992). Good-looking people are not what we think. *Psychological Bulletin*, 111(2), 304–341. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.111.2.304>

Figueredo, A. J., Sefcek, J. A., & Jones, D. N. (2006). The ideal romantic partner personality. *Personality and Individual Differences*, 41(3), 431-441.

<https://doi.org/10.1016/j.paid.2006.02.004>

Ho, A. K., Sidanius, J., Pratto, F., Levin, S., Thomsen, L., Kteily, N., & Sheehy-Skeffington, J. (2012). Social Dominance Orientation: Revisiting the Structure and Function of a Variable Predicting Social and Political Attitudes. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 38(5), 583-606. <https://doi.org/10.1177/0146167211432765>

Ho AK, Sidanius J, Kteily N, Sheehy-Skeffington J, Pratto F, Henkel KE, Foels R, Stewart AL. The nature of social dominance orientation: Theorizing and measuring preferences for intergroup inequality using the new SDO₇ scale. *J Pers Soc Psychol*. 2015 Dec;109(6):1003-28. doi: 10.1037/pspi0000033

Kleppestø, T.H., Eftedal, N.H., Thomsen, L. (2020). Social Dominance Orientation (SDO). In: Shackelford, T., Weekes-Shackelford, V. (eds) *Encyclopedia of Evolutionary Psychological Science*. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-16999-6_2602-1

Lee, K., & Ashton, M. C. (2004). Psychometric properties of the HEXACO personality inventory. *Multivariate Behavioral Research*, 39(2), 329–358.
https://doi.org/10.1207/s15327906mbr3902_8

Lewis R. Goldberg, John A. Johnson, Herbert W. Eber, Robert Hogan, Michael C. Ashton, C. Robert Cloninger, Harrison G. Gough, The international personality item pool and the future of public-domain personality measures, *Journal of Research in Personality*, Volume 40, Issue 1, 2006, Pages 84-96, ISSN 0092-6566, <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2005.08.007>.

Liu, J., Ludeke, S., Haubrich, J., Gondan–Rochon, M., & Zettler, I. (2018). Similar to And/Or Better than Oneself? Singles' Ideal Partner Personality Descriptions. *European Journal of Personality*, 32(4), 443-458. <https://doi.org/10.1002/per.2159>

Luo, S., & Klohnen, E. C. (2005). Assortative Mating and Marital Quality in Newlyweds: A Couple-Centered Approach. *Journal of Personality and Social Psychology*, 88(2), 304–326.
<https://doi.org/10.1037/0022-3514.88.2.304>

Maples-Keller, J. L., Williamson, R. L., Sleep, C. E., Carter, N. T., Campbell, W. K., & Miller, J. D. (2019). Using Item Response Theory to Develop a 60-Item Representation of the NEO PI–R Using the International Personality Item Pool: Development of the IPIP–NEO–60. *Journal of Personality Assessment*, 101(1), 4–15.
<https://doi.org/10.1080/00223891.2017.1381968>

Mare, R. D. (1991). Five decades of educational assortative mating. *American Sociological Review*, 56(1), 15–32. <https://doi.org/10.2307/2095670>.

McCrae, R. R. (1991). The Five-Factor Model and Its Assessment in Clinical Settings. *Journal of Personality Assessment*, 57(3), 399–414.
https://doi.org/10.1207/s15327752jpa5703_2

McCrae, R. R., & Costa, P. T., Jr. (1996). Toward a new generation of personality theories: Theoretical contexts for the five-factor model. In J. S. Wiggins (Ed.), *The five-factor model of personality: Theoretical perspectives* (pp. 51–87). Guilford Press

Nederhof, A.J. (1985), Methods of coping with social desirability bias: A review. *Eur. J. Soc. Psychol.*, 15: 263-280. <https://doi.org/10.1002/ejsp.2420150303>

Peterson, C., & Seligman, M. E. P. (2004). *Character strengths and virtues: A handbook and classification*. Oxford University Press.

Pratto, F., Sidanius, J., Stallworth, L. M., & Malle, B. F. (1994). Social dominance orientation: A personality variable predicting social and political attitudes. *Journal of Personality and Social Psychology*, 67(4), 741–763. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.67.4.741>

Pratto, F., Liu, J. H., Levin, S., Sidanius, J., Shih, M., Bachrach, H., & Hegarty, P. (2000). Social Dominance Orientation and the Legitimization of Inequality Across Cultures. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 31(3), 369-409.
<https://doi.org/10.1177/0022022100031003005>

Rosenman R, Tennekoon V, Hill LG. Measuring bias in self-reported data. *Int J Behav Healthc Res*. 2011 Oct;2(4):320-332. doi: 10.1504/IJBHR.2011.043414

Scott E. Seibert, Maria L. Kraimer, The Five-Factor Model of Personality and Career Success, Journal of Vocational Behavior, Volume 58, Issue 1, 2001, Pages 1-21, ISSN 0001-8791, <https://doi.org/10.1006/jvbe.2000.1757>.

(<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0001879100917573>)

Sidanius, J., & Pratto, F. (1999). *Social dominance: An intergroup theory of social hierarchy and oppression*. Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139175043>

Sidanius, J., Cotterill, S., Sheehy-Skeffington, J., Kteily, N., & Carvacho, H. (2017). Social dominance theory: Explorations in the psychology of oppression. In C. G. Sibley & F. K. Barlow (Eds.), *The Cambridge handbook of the psychology of prejudice* (pp. 149–187). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/9781316161579.008>

Watson, D., Beer, A. and McDade-Montez, E. (2014), Active Assortment and Spousal Similarity. *J Pers*, 82: 116-129. <https://doi.org/10.1111/jopy.12039>

